

100, 250, 350, 450, od 190 naprej 220, 300, 400, 500
moške kamgarn obleke za birmance pomladni damski plašči

Slovenska Krajina.

Vprašanje tihotapstva v Slovenski krajini. — Tihotapstvo v obmejnih krajih cvete že dolga leta sem. Vsi napor obmejnih straž in oblasti so skoro brez uspeha. Vedno znova se sliši o kakem ustreljenem tihotapcu. Že mnogo jih je podleglo v tem nevarnem poklicu. Vendar jih pa ne drži prav ničesar nazaj, da se ne bi znova podajali v življenjsko nevarnost in tako povzročali svojcem razne sitnosti. Posebno avstrijska meja je vabljiva točka za tihotapce. Da bi pa beda silila te ljudi do prepovedanega posla, je izključeno, ker se po raznih dosedanjih znakih sodeč, lotijo tega posla le taki, katerim redno delo smrdi in jim je ljubeše pohajkovati. Tudi dobiček pri tem poslu je včasih tak, da skoro ni vredno omenjati. Tvegati življenje pa tudi ni pravilno za bori zaslužek. Mnogi so že nasledili poklicnim tihotapcem in tvegali življenje ali vse imetje in si tako onemogočili redno življenje. Jasno pa je, da se tihotapci boje poštenega življenja. Svoji obrti so slepo udani in tekom let so se že marsikaj naučili. Celo organizirajo se družbe, ki potem prenašajo blago čez mejo in ga razpečavajo med ljudstvom. Zlasti saharin, kresilnike in kamenčke za kresilnike radi prenašajo čez mejo. Zato bi bilo nujno, da se organizira odpor proti tihotapljenju v zaledju, ne na meji, in pokazati je treba ljudem v posebnih okoliščinah škodo, ki jo povzročajo tihotapci državi. Vsaka posamezna občina bi morala poskrbeti kontrolo vseh sumljivih občanov in jih stalno imeti v nadzoru. Uvedle naj bi se posebne legitimacije, ki bi jih naj občine dajale zastoj svojim občanom v slučaju odhoda iz okolice domače vasi. Pred seboj moramo končno imeti blagor vseh ljudi in zaježiti ta nevarni povojni val, ki zahteva vsako leto na desetine človeških žrtev pri tem nedovoljenem poslu. Vse predolgo se je molčalo o tem in končno bi bil že čas, da se zgane oblast in zatre ta nevarnost. S tihotapstvom se ustvarja samo gotovo število delomrznežev, katerim je pošteno delo strup in življenjski križ.

Se druga reč je pri tem. Tihotapci so oboroženi. V slučaju, da jih zajamejo obmejni organi, se lotijo orožja in streljajo, ne da bi pomislili, da pri tem lahko koga ubijejo. Ali se ne ustvarjajo na ta način nevarne družbe, ki se polagoma lahko pretvorijo v tatovske ali roparske? Treba je pri tem na to pomisliti in zato je nujno, da se tihotapstvo omeji.

V ZASTARELIH SLUČAJIH ZAPEKE, SPREMLJANIH PO HEMOROIDIH IN OTEKLINAH je naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica, užita tudi v malih količinah, pravi blagoslov.

FRANZ-JOSEFOVA

voda milo učinkuje in zanesljivo odpira, a tudi po daljši uporabi nikdar ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30.474/33

Cene živine. Od leta 1928, odkar se je pojavilo med našim kmečkim ljudstvom padanje cen pri živini, se je stopnjevalo siromaštvo od vasi do vasi. Naš kmet, ki je izključno od dohodkov pri prodaji živine kril gospodarske potrebe pri svojem domu, je prihajal v vedno težje skripce. K temu ga je zajela še kriza in tako je začel životariti. Po drugih predelih se je gospodarstvo še nekam dvigalo in kljubovalo, saj dohodki s kmetij niso prihajali samo iz živine, temveč tudi iz vinogradov, sadovnjakov in gozdov. Zadnja leta so bile cene živini tako nizke, da se pri prodaji živine niso krili niti stroški pri plačevanju davkov, kaj še, da bi se oblekla družina in krila druge potrebne izdatke. Zato je pač bila tudi posledica, da je veliko naših ljudi odšlo v Francijo. Sicer se sedaj organizirajo kmetje, da bi se cene dvignile. Vprašanje je pa, če se bodo obdržale, saj je producent navezan na konsumenta in obratno, in prav radi tega je vprašanje, na kako višino je možno sploh dvigniti cene živini, da bi se odpomoglo našim kmetovalcem, ki bi s svojo pridnostjo res zaslužili primeroma dobre cene pri živini, ker jo gojijo res z vso vnamo. Najhujše je pač to za naše kme-

tovalce, da države, ki izvažajo našo živino, sčeti pač svoje kmetovalce in radi tega so cene naši živini vsled visokih carin možne le na podlagi nizkih cen. Če bi pa industrijske države pristale na znižanje uvoznih carin naši živini, bi vsekakor cene živini naglo poskočile in bi se dvig cen pri nas ne samo olajšal, temveč tudi utrdil. Želimo iz srca, da se naši kmetje rešijo iz obupnega objema krize in stiske.

Avstrijski hitlerjanci sami izvršujejo tajno izrečene smrtno obsodbe.

Avstrijska vlada ostro stopa na prste hitlerjancem, ki se pa v kljub prepovedi hitlerizma tajno organizirajo in ogrožajo od časa do časa javno varnost. Zelo mnogo hitlerjancev je v Avstriji zaprtih, zopet drugi so zbežali v Nemčijo, ali so se pa zatekli v našo državo. Med hitlerjanskimi begunci na našem ozemlju je tudi nekaj takih, ki so navadni zločinci in so se poslužili prepovedi hitlerizma za pobeg pred roko pravice. Da je naša slednja trditev resnica, je razkrila ter dokazala mariborska policija 8. aprila.

Prijeti trije begunci.

Pri Remšniku so pribežali k nam iz Avstrije trije begunci, ki so se izkazali s posebnimi legitimacijami narodno-socialistične stranke v Gradcu. Pripovedovali so, da so morali pobegniti radi političnega nasilja. Trojica se piše: 34letni pekovski pomočnik Schellau, 25letni monter Fritz Godar in 22letni ključavničar Josip Wötsch. Vse tri so obmejne oblasti izročile mariborski obmejni policiji, ki jih je dala pod policijsko nadzorstvo ter so se lahko svobodno gibali po mestu, vendar pa je takoj začela poizvedovati o njihovi preteklosti. Dne 8. aprila je policija vse tri begunce aretirala in po daljšem zasli-

»Jasno je,« je rekel sodnik, »da je skril testament nekdo, ki mu je to koristilo. To more biti le Joza Jakopič.«

»Moj oče? Ne!« je dejal Tevž odločno.

»Joza gotovo ne!« se je usajal mojster Krištof.

»Joza je bil poštenjak.«

»Žal sodišče tega ne more verjeti,« je izjavil sodnik. »Čudno je le to, da krivec testamenta ni bil, ampak ga je hranil... Jaz si mislim, da je kole: Rajni je zaupal testament kakemu prijatelju, naj ga ta po njegovi smrti izroči oblasti. Ta prijatelj pa ni bil pošten in se je z Jozanom Jakopičem zmenil, da skrije testament, če mu Joza Jakopič zato dobro plača... Ali je komu od vas znan kdo, ki mu je rajni Jožef Hribnik posebno zaupal?«

Zopet je zašumelo med ljudmi, toda nihče ni vedel odgovora. Tedaj se je oglasila Blazinka, ki si je naglo izmislila laž, da bi za vselej odvrnila vsak sum od sebe.

»Gospod sodnik,« je dejala hinavsko, »ko ste to rekli, mi je prišlo na misel... Ne povem rada, toda ne maram, da bi mi vest kaj očitala... Rajni ujec so že imeli takega prijatelja. Ta je bil volar Aleš. Zdaj se spomnim, da so ga tiste dni pred smrtjo večkrat poklicali k sebi... In... in... saj nočem nič slabega reči o Jozanu, o Jakopiču, nimam vzroka zato — toda to dobro vem, da sta po učjevi smrti večkrat skup tičala z Alešem.«

»Krištof!« je zagodnjel mojster krojač. »Mlad kmet se bo vendar imel kaj pomeniti s svojim hlapcem.«

»Ne, ne!« se je lagala Blazinka. »Tudi ponoči sta čepela kjé sama in sta si večkrat kaj namigavala.«

»Kje je ta Aleš? Kako se piše?« je silil sodnik.

»Pisal se je za Matvoza in je pozneje kupil Gradiško bajto. Pred petimi tedni je umrl.«

»Ali morete to tudi s prisego potrditi?«

»Če treba, da,« je trdila Blazinka, ne da bi trenila z očmi.

»Dobro! Potem je stvar jasna. Aleš je testament utajil, Joza Jakopič pa...«

»Krištof!« je presekla krojač sodniku hudo besedo.

»Ne more biti drugače,« je vztrajal sodnik. »Ta dva sta krivca. Aleš pa je dobil gotovo dobro plačilo, da si je mogel Gradiško kupiti. Ko je umiral, ga je vest nagnala, da je spraval testament pred sodišče.«

Navzočim je bilo vse jasno in so prikimali. Edino mojster Krištof, Jurij Močilnik, ta je brundal in ugovarjal.

V Tevževi duši pa je besnel vihar.

Da se je mogla Blazinka tako lagati! In ljudje so kar vse verjeli. Ali je zdaj še smel molčati? Zdaj, ko je prišel testament na dan, očetovega greha ni bilo več mogoče skriti. Sramoti se ni bilo več kam

ska letala na letališču. Na severu so italijanske čete prodrle do jezer Tana in Ašangi. Posebno srditi boji so se vršili pri jezeru Ašangi, kjer je nastopila proti Italijanom abesinska garda pod osebnim cesarjevim vodstvom. Garda je najhujše oborožena vojaška enota od vseh abesinskih čet, vendar se je morala umakniti. Italijani so namreč poslali v borbo nove metalce plamenov — male tanke, iz katerih brizga ogenj na 50 metrov daleč. Na jugu pripravlja general Graziani novo ofenzivo proti četam abesinskega rasa Nešibuja, ki so še edine ostale sveže in neporažene. Vse izgleda, da se bliža abesinska vojna h koncu in bo ne- guš najbrže kmalu za-

10, 12, 16, 24, 28, 45

svila za birmance

Anton MACUN Maribor

ševanju je najprej vse priznal Godar, nato pa še ostala dva.

Ozadje aretacije in krivde.

Dne 31. marca so odpeljali v avtomobilu trije neznanci, ki so se predstavili kot policijski uradniki, iz Feldbacha monterja Hoferja. Hofer je bil svojčas hitlerjanec, a je baje pozneje oblastim izdajal imena najbolj zagrizenih avstrijskih narodnih socialistov. Šele čez par dni so našli Hoferja v malem potoku pri Cmureku blizu naše meje z vrvjo krog vratu in zadavljenega. Omenjeni Godar je izpovedal, da sta Wötsch in Schellauf zadavila Hoferja z vrvjo v avtomobilu na vožnji iz Feldbacha proti Cmureku. On je sedel pri šoferju in se umora ni udeležil. Med morilcema in žrtvijo se je vršila dolgo časa huda borba. Ko so odvrgli truplo, jih je neznani šofer odpeljal proti Luchnam, kjer so se izmuznili mimo av-

strijske obmejne straže in pribežali k nam.

Še nepojasnen zločin.

Dne 1. aprila so ustavili v Gradcu na ulici neznanci nekega Leopolda Kralika, sina bivšega lastnika sedajne mariborske tiskarne, pobili so ga na tla ter zavlekli v avto. V avtomobilu so v okolici Gradca Kralika ustrelili in so vrgli truplo v obcestni jarek.

Hofer in Kralik sta bila na tajni seji vodstva narodno-socialistične stranke obsojena na smrt in določene so bile osebe, ki so izrečeno smrtno obsodbo na opisani način izvršile.

Hoferjeve morilce imajo in jih je policija že izročila okrožnemu sodišču v Mariboru; kod in kje se skrivajo Kralikovi rablji, bodo že naše ali avstrijske oblasti razkrile.

DRUŠTVENE VESTI

Sv. Lovrenc na Pohorju. Na belo nedeljo dne 19. t. m. priredi tukajšnje Kmečko bralno društvo v Katoliškem društvenem domu ob 3. uri popoldne vojno dramo »Stilmondski župan«. Igrali bodo člani mariborskega ljudskega odra. Vabimo vse, da si to krasno igro ogledajo!

Zgornja Poljskava. Prosvetno društvo »Skala« je izkazalo z zelo lepim sporedom čast svojim materam na materinskem dnevu 25. marca. Pri srčne deklamacije in kot uvod krasno izvajana »Prisega mater«, nas je zadivila. Skupina deklet je prisegla zvestobo skupni materi »Sloveniji«. Sledila je drama v 4 dejanjih »Bele vrtnice«, ki je bila prav dobro podana.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Bi pa bila zares krivica za naše matere in njihove otroke,

če ne bi poročali, kako lepo proslavo so na Marjin praznik naši mali materam pripravili. Z lepimi deklamacijami in prizorčki so jih slavili in jim tudi zapeli ljubke pesmice — resne, ganljive, a tudi veselo o »Vančku-zaspančku«, ki pa zdaj že Dominus vobiscum poje. Zelo primerno so se oddolžili tudi duhovnim materam, svojim vrlim gospodičnam učiteljicam, posebno gospodični Mariji Osenjakovi, ki so ji v hvaležnosti za njeno skoro 40 letno požrtvovalno vzgojno delovanje izročili majhen spomin. Najmanjše so se pa še posebej postavile kot »Tri mamice«.

Šmartno pri Velenju. Vrhunec letošnje igralske sezone bo uprizoritev lepe sodobne dramske igre »Podrti križ«, ki jo bo priredilo tukajšnje Prosvetno društvo na belo nedeljo 19. aprila ob 3. uri popoldne v društvenem domu v Šmartnem.

Frankolovo. Katoliško prosvetno društvo »Slomšek« priredi na belo nedeljo v Društvenem domu popoldne po večernicah ob treh igro »Črna žena« v štirih dejanjih.

prosil za mir. Italijani so že objavili mirovne pogoje: Abesinija mora sprejeti pogodbo, ki je bila že leta 1896 pred porazom pri Adul sklenjena med Italijo in Abesinijo. Po tej pogodbi bi pripadlo Italijanom veliko ozemlja, nad ostalo Abesinijo pa bi imeli pokroviteljstvo, tako da bi stvarno postali lastniki cele velike abesinske države. Abesinski cesar naj bi bil obdan od italijanskih svetovalcev.

Italijani gradijo z vso naglico ceste v osrednjo Abesinijo.

V zadnjem času je poveljstvo italijanskih inženerskih čet zelo pospešilo gradnjo cest, ki vodijo v osrednjo Abesinijo. Dograjena je av-

ogniti; da, še desetkrat hujši se je pokazal greh, kakor je bil v resnici. Danes, jutri gotovo bodo že vsi v Podkrajju vedeli povedati, kak je bil stari Dvornik in s kakim grehom na duši je legel v grob. Ne, ne! Zdaj mora govoriti! Zdaj mora očeta opravičiti! Mora!

Ves razburjen je bruhnil iz sebe:

»Gospod sodnik, ne verjemite tej lažnivki! Jaz vem, kako je bilo s testamentom.«

»Vi ste vendar rekli, da ne veste za testament,« je dejal sodnik strogo.

»Nisem vedel, da je še kje; toda to, kar je v njem, mi je bilo znano! Nekaj tednov, preden so umrli, so mi oče vse povedali. Ni kriv Matvozov Aleš, tudi moj oče ne toliko — kriva je ta! — Pokazal je na Blazinko. — »Ta je očinemu ujcu ukradla testament in je mojega očeta nagovorila, naj ji dajo tri tisočake, pa bo pismo skrila. Moj oče je dolgo niso hoteli poslušati, nazadnje jih je pa le premotila.«

»Lažnivec! Oderuh!« je zahreščala Blazinka, ki je vsa prebledela in se stresla. »Gospod sodnik, ali ne čujete, kako se laže? Najprej ni o testamentu ničesar vedel, zdaj pa vse ve. On si je obdržal krivični denar. Tat pa lažnivec pod enim klobukom vedrila.«

»Prisegem lahko, da je resnica, kar govorim,« je rekel Tevž.

»Kar tako vam sodišče prisega ne da,« je pripomnil sodnik. »Najprej morate vse pojasniti, kaj in kako vam je oče povedal.«

Tevž zdaj ni več okleval, ampak je vse na drobno povedal, kar je vedel od očeta, in ni pozabil omeniti, kako je Blazinka očetu trdila, da je testament zažgala; očitno pa ga je spravila, da bi ga imela kakor orožje v rokah. Tekom let je izsilila od očeta precej denarja; zadolžnice je sicer podpisala, vrnila pa ni ničesar. Tega denarja se je z obrestmi vred nabralo okoli sedem in dvajset tisoč dinarjev; za ta znesek jo je pred osmimi tedni terjal. Ker ni vedela kaj, je poslala testament na sodnijo — kdo drugi kakor ona?! —, da bi na tak način zahtevala svoj delež iz testamenta in še bogve koliko obresti in odškodnine.

»Gospod sodnik, to je vse zlagano! Ali ne vidite, kako hoče po sili očeta oprati in mene obdolžiti? Tožim ga za razžaljenje časti!« je vpila Blazinka.

»Tiho zdaj!« je zapovedal sodnik. »Govorili boste, ko vam bom dal besedo.«

Tevž je pripovedoval, koliko je oče prestal, da ni imel mirne ure in da je od same bridkosti zbolel. Ponoči ga je večkrat hotelo zadušiti; ko je čutil smrt pred durmi, se je odločil, da pojde k sodniji in da tu vse pove. Na poti, tam pri onem znamenju pod Dvornikom, se mu je razvezal jezik. Le s težavo

Sv. Jurij ob južni žel. Tiho a vztrajno dela šentjurska mladina. Ni treba naštevati posameznih sestankov, ki jih imata obe kongregaciji, fantovska in dekliška, fantovska katoliška akcija in prosvetno društvo, na katerih se naša mladina izobražuje in vzgaja v načelni jasnosti za življenje. Omenimo med prireditvami samo igro »Črnošolec«, ki jo je priredila fantovska kongregacija; sprejem v dekliško Marijino družbo na praznik dne 25. marca s kratko duhovno obnovo. Živimo v času, ki zahteva močne vere in jasnosti v načelih, da bomo vzdržali v današnji zmedi. Zavedamo se, da nas bo rešila vera in življenje po naukih katoliške cerkve, ne pa ime. — Na cvetno nedeljo in veliki petek so peli cerkveni pevci Kimovčev slov. Pasijon.

Šmarje pri Jelšah. Odkar nam je notranji minister g. dr. Ant. Korošec pred desetimi meseci odprl naše prosvetne domove, se je naše »Prosvetno društvo« prav marljivo poprijelo dela, tako fantovski, še bolj pa dekliški odsek. Z veseljem ugotavljamo, kako rada se naša mladina zbira pri sestankih in kako navdušena je za plemenitejšje boljše prireditve. Toda sredi dela nas je v teku dobrih 14 dni dvakrat sklicalo nezaželjeno vabilo: »Pridite v Dom, da se poslovimo od svojih dveh odličnih članov g. Jožeta Kokalj in g. Antona Trebše, ki sta poklicana v svoji službi na odličnejša mesta: G. J. Kokalj k Stolu sedmorice v Zagreb in g. A. Trebše k okr. cestnemu odboru v Ljubljano.« Polnoštevilno smo se zbrali obakrat in vsakemu posebej priredili za slovo spominsko proslavo z govori, simboličnim prizorom in pevskimi točkami. Poslovitvena prireditvev — preprosta sicer, a iskrena in prisrčna — naj bi povedala, kako hudo nas je zadelo, da izgubimo dva naša odlična moža in člana. Malo nas je in imamo malo naših tako požrtvovalnih izobraženih mož; in še to majhno število se krči. Kar strah nas je. Težko nam je toliko bolj, ker čutimo ob slovesu še bolj, kako tesno nas je vezala vez enega duha in enega srca, in da bomo zelo občutno pogrešali njuno pomoč, ki sta nam jo doslej tako nesebično nudila. Brez najmanjšega preti-